

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه ای (پزشکی)

عنوان:

بررسی علل سزارین در استان اردبیل ۱۳۹۴

استاد راهنما:

دکتر گیتی رحیمی

استاد مشاور:

دکتر شهرام حبیب زاده

نگارش:

رضا نجفی

تابستان ۱۳۹۵

شماره پایان نامه:

۰۵۸۸

سپاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. و سلام و مورد بر محمد و خاندان پاک او، طاهران معصوم، هم آنان که وجودمان وامدار وجودشان است؛ و نفرین پیوسته بر دشمنان ایشان تا روز رستاخیز...

شکر شایان نثار ایزد منان که توفیق را رفیق راهم ساخت تا این پایان نامه را به پایان برسانم . از اساتید فاضل و اندیشمند سرکار خانم دکتر گیتی رحیمی به عنوان استاد راهنما که همواره نگارنده را مورد لطف و محبت خود قرار داده اند، کمال تشکر را دارم. تشکر و قدر دانی ویژه از جناب آقای دکتر شهرام حبیب زاده که به عنوان استاد مشاور همواره که در نگارش این پایاننامه مرا یاری کردند.

تقدیم به مادر عزیزتر از جانم:

مادرم هستی من ز هستی توست تا هستم و هستی دارم دوست.

غمگسار جاودانی مادر است.

چشم سار مهربانی مادر است.

تقدیم با بوسه بر دستان پدرم:

به او که نمی دانم از بزرگی اش بگویم یا مردانگی سخاوت، سکوت، مهربانی و .....

پدرم راه تمام زندگیست

پدرم دلخوشی همیشگیست

تقدیم به همسر فداکارم:

به پاس قدر دانی از قلبی آکنده از عشق و معرفت که محیطی سرشار از سلامت و امنیت و

آرامش و آسایش برای من فراهم آورده است

همدلی که با واژه ی نجیب و مغرور تلاش ؛ آشنایی دارد و تلاش راستین را می شناسد و

عطر رویایی آن را استشمام می کند و مرا در راه رسیدن به اهداف عالی یاری می رساند ؛

همو که حس تعهد و مسئولیت را در زندگی مان تلألویی خدایی داده است ؛ این پایان نامه

تقدیم همسر مهربانم می گردد

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات	
۱-۱: مقدمه و بیان مسأله.....	۲
۱-۲: تعریف واژه های کلیدی	۴
۱-۳: اهداف و فرضیات	۵
۱-۳-۱: هدف کلی	۵
۱-۳-۲: اهداف اختصاصی	۵
۱-۳-۳: هدف کاربردی	۵
۱-۳-۴: فرضیات تحقیق.....	۶
فصل دوم: پیشینه تحقیق	
۲-۱: آناتومی تخمدان.....	۸
۲-۱-۱: ساختار شیمیایی هورمون های جنسی	۹
۲-۱-۲: سنتز استروژن ها و پروژسترون ها	۱۰
۲-۱-۳: نحوه ترشح هورمون های جنسی در پلازما	۱۲
۲-۱-۴: اثرات بیولوژیک هورمون های جنسی	۱۳
۲-۱-۵: بیماری های مربوط به افزایش یا کاهش هورمون های جنسی	۱۵
۲-۱-۶: فیزیولوژی زایمان طبیعی	۱۸
۲-۲: مراحل زایمان	۲۰
۲-۲-۱: مکانیسم زایمان	۲۲
۲-۲-۲: رویکرد به زایمان (لیبر)	۲۶

- ۲۸..... ۲-۲-۳ : رویکرد به مرحله دوم زایمان
- ۳۰..... ۲-۲-۴ : رویکرد به مرحله سوم زایمان
- ۳۱..... ۲-۳ : زایمان سزارین
- ۳۷..... ۲-۳-۱ : عوارض سزارین
- ۳۹..... ۲-۴ : مطالعات مشابه

فصل سوم: مواد و روش ها

- ۴۳..... ۳-۱ : نوع مطالعه
- ۴۳..... ۳-۲ : جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه
- ۴۳..... ۳-۳ : روش کار
- ۴۴..... ۳-۴ : روش گردآوری اطلاعات
- ۴۴..... ۳-۵ : روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری
- ۴۴..... ۳-۶ : ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم : نتایج

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

- ۵۹..... ۵-۱ : بحث و نتیجه گیری
- ۶۴..... ۵-۲ : محدودیت ها
- ۶۴..... ۵-۳ : پیشنهادات
- ۶۵..... منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۴-۱: توزیع فراوانی رده سنی مادران	۴۷
جدول ۴-۲: توزیع فراوانی سطح تحصیلات مادران	۴۹
جدول ۴-۳: توزیع فراوانی سزارین های استان در مهرماه ۹۴	۵۰
جدول ۴-۴: فراوانی و درصد سزارین به تفکیک علت در بیمارستانهای استان اردبیل در سال ۱۳۹۴	۵۲
جدول ۴-۵: فراوانی و درصد سزارین در بیمارستانهای استان اردبیل به تفکیک اورژانس و غیر اورژانس	۵۳
جدول ۴-۶: فراوانی و درصد سزارین در بیمارستانهای استان اردبیل به تفکیک نوع بیمارستان (دانشگاهی و غیردانشگاهی)	۵۴
جدول ۴-۷: فراوانی و درصد سزارین براساس علت و نوع بیمارستان در استان اردبیل در سال ۱۳۹۴	۵۴
جدول ۴-۸: فراوانی و درصد پاریته در بیمارستانهای استان اردبیل	۵۵
جدول ۴-۹: فراوانی و درصد طول مدت بستری در بیمارستانهای استان اردبیل	۵۵
جدول ۴-۱۰: فراوانی و درصد Hb مادر قبل از زایمان در بیمارستانهای استان اردبیل	۵۵
جدول ۴-۱۱: فراوانی و درصد Hb مادر بعد از زایمان در بیمارستانهای استان اردبیل	۵۶

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱: توزیع فراوانی رده سنی مادران	۴۶
نمودار ۴-۲: توزیع فراوانی سطح تحصیلات مادران	۴۸
نمودار ۴-۳: توزیع فراوانی شغل مادران	۴۹
نمودار ۴-۴: توزیع فراوانی سزارین های استان اردبیل	۵۱
نمودار ۴-۵: فراوانی و درصد سزارین به تفکیک علت در بیمارستانهای استان اردبیل در سال ۱۳۹۴	۵۳
نمودار ۴-۶: توزیع فراوانی جنس نوزادان متولد شده	۵۶
نمودار ۴-۷: توزیع فراوانی وزن نوزادان متولد شده در استان اردبیل	۵۷

فهرست علائم اختصاری

LMP : last menstrual period

EDC : estimated date of confinement

BMI: Body mass index

IUGR : intrauterine growth restriction

PROM : Premature Rupture Of Membrane

DM: Diabetes Mellitus

ESRD: End Stage Renal Disease

IGT: Impaired Glucose Tolerance

IRD: Increased Risk of Diabetes

IMH: Intermediate Hyperglycemia

IAPP: Islet Amyloid Polypeptide

HDL: High Density Lipoprotein

LDL: Low Density Lipoprotein

TG: Triglyceride

CHOL: Cholesterol

ALT: Alanine Amino transferees'

AST: Aspartic Amino transferees'

BMI: Body Mass Index

FPG: Fasting Plasma Glucose

IFG: Impaired Fasting Glucose

IGT: Impaired Glucose Tolerance

TSH: Thyroid Stimulating Hormone

بررسی علل سزارین در استان اردبیل در سال ۱۳۹۴

مقدمه: سازمان بهداشت جهانی حداکثر میزان سزارین را بر اساس اندیکاسیون های واقعی و عملی، تا میزان ۱۵ درصد قابل قبول اعلام کرده است. این در حالی است که آمار سزارین در ایران ۵۰٪ تا ۶۰٪ و حتی در بعضی مراکز خصوصی تا ۸۷٪ نیز گزارش شده است. لذا هدف این مطالعه بررسی علل سزارین و عوامل موثر بر آن در سطح استان اردبیل میباشد.

مواد و روش ها: در این مطالعه گذشته نگر، تمامی مادران بارداری که در طول مدت یک ماهه ی طرح در سال ۱۳۹۴ به بیمارستان های علوی و آرتا و قائم در شهر اردبیل و یا بیمارستانهای دیگر شهرهای استان که تحت نظارت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل هستند و دارای بخش زایمان میباشند، مراجعه کرده و با انجام سزارین اقدام به زایمان کرده اند، مورد ارزیابی قرار گرفتند. به این ترتیب که اطلاعات در قالب پرسشنامه ای که برای هر کدام از مادران باردار تکمیل میشود، ثبت گردید و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: بیشترین تعداد سزارین استان در بیمارستان علوی (۲۲/۳۶) انجام گرفته است. بیشترین علت سزارین در استان تکراری بودن زایمان سزارین (۴۱٪) می باشد و بیشتر مادران دارای پاریته دو بودند (۴۶٪) و میانگین مدت بستری در بین مادران سه روز می باشد. (۴۵٪)

نتیجه گیری: مطالعه اخیر تنها به بررسی و توصیف علل شایع سزارین در سطح استان اردبیل پرداخته و توصیه می گردد که مطالعه جامعتری با در نظر گرفتن محدودیت های موجود جهت بررسی میزان زایمان طبیعی و سزارین و مقایسه نتایج حاصله انجام گیرد.

کلمات کلیدی: بارداری، سزارین، زایمان